

gelooven van
we van het
en, komt van
or welke het
ding in haar

kamer komt
alles donker,
w lamp aan,
at schakeering
id was; want
werkelijk als
glansen door

ristocentrisch
n. Want dan
waar de don-
afsteekt tegen
n het vanzelf.
voor ons is,
ik beginsel en
gelost.

C. T.

L. Amsterdam.

n heer Deene
uperieur werk

ast is zelfs in
stisch zijn ge-

in Robert Lo-
g. De kleuren
afgelezen en

uit den geest.
ngezet in een
verste verhou-
denschijn
rhythme van
een Grieksche

menten is een
ning, waarin
chillende voor-
figurstuk kee-
rooden terug-
artistieker hier
geld te geven
este klas oude
a.

L.

(TIE.

der de Mohamme-
-il 1924.

Oosten hadden
reken over de
iedaansche we-
ending daarom
dat zij spreken
en licht.
vaarvan de be-
gezielde leider
n dwongen tot

n burgers kom

ngen, maar men

chtende de ver-
rijdheid te zijn.
bedoeld!
es en eigen rust
schat van zijn
schat van het
van zijn histo-
n zijn nationale

idig wijl men bij
weekte.

aande het noch
niet saarving,
pas zoo laat tot
m wel dicht bij
lfden wortel ge-

scheen van de
grift: „De Hoe-
jord aan de
vraevenhage-
weigerings-
zing toch van
st. Gunning tot
bruik der Kloos-
recht geweigerd
antipathie, maar
ginsel. En dit
beg om, al was
a voorbijgaande,
dat het zedelijk
e van het door
klove tusschen

de nauwgezette overweging, of er geen nieuwe
wegen moesten worden ingeslagen en nieuwe werk-
methoden toegepast.

Deze vraag was gemakkelijk te beantwoorden;
de hand werd dan ook dadelijk aan den ploeg
geslagen, en het plan tot het houden van een Con-
ferentie van arbeiders in de Mohammedanenzen-
ding uitgewerkt.

Als plaats der bijeenkomst werd Jerusalem aan-
gewezen, en deze keuze is een heel gelukkige ge-
weest. Over Palestina toch heeft Engeland het
mandaat gekregen, zoodat rust en veiligheid der
Conferentie gewaarborgd waren. Bovendien kan
Jeruzalem een middelpunt der Islamitische wereld
worden genoemd.

Het werd echter noodzakelijk geacht eenige voor-
conferenties te houden, omdat bij alle eenheid en
overeenstemming in de wereld der Mohammedanen,
er toch wel zooveel verschil is, dat eerst de onder-
deelen onder de oogen moesten worden gezien
voordat het geheel kon worden omvat.

Zoo kwamen dan de zendingsarbeiders van
Noord-West-Afrika samen te Konstantine, van Egypte
met den Soedan te Kaïro en van Syrië met
Palestina te Beiroet. Ook zou er een voor-conferentie
te Konstantinopel gehouden zijn, maar de ver-
warring in Turkije maakte dit onmogelijk.

De groote algemeene Conferentie vergaderde te
Jerusalem op den Olijfberg.

Een uitnemender vergaderplaats kon moeilijk
worden uitgedacht.

Vanaf den berg hadden de deelnemers een ver-
rukkelijk vergezicht over het belangrijkste deel van
het land, waar onze Heiland gearbeid en geleden
heeft. Alles in den omtrek riep heilige herinneringen
te voorschijn. Hoeveel er ook was wat scheidde,
daarin waren zij toch één, dat Jezus Christus hun
dierbaar was boven alles, en op Zijn persoon en
arbeid hun hoope stond.

In de Griekse-Katholieke kerk, door den patri-
arch daartoe afgegaan, werden alle zittingen ge-
houden. Een deel der deelnemers werd in het Rus-
sische klooster ondergebracht, en een ander deel
bracht den nacht door in tenten, onder de zware
olijfboomen.

Een eenige vergadering was het! Nooit was een
dergelijke uitgelezen schare van mannen en vrou-
wen, werkzaam onder de Mohammedanen, bijeen.
De meeste gedelegeerden waren natuurlijk uit het
Nabije Oosten, maar ook ontbraken Ned. O. Indië,
Turkistan, China en Engelsch-Indië niet.

Bijzonder groot was de vergadering niet, n.l.
slechts 84 leden, maar ook dan hangt onnoembaar
veel van de werkwijze af. Maar de leider, John
Mott, had alles op echt Amerikaansche manier in
elkander gezet.

Er werden geen referaten gehouden, en ook geen
scripties voorgelezen; deze waren toch tevoren in
het bezit der deelnemers gekomen, zoodat men in
de conferentie zelf volstaan kon met breede en
grondige besprekingen.

Daarmede achtte men de zaak niet afgedaan.
Want al kon de Conferentie geen bindende be-
sluiten nemen, wenschelijk was het evenwel, om
conclusies op te stellen, opdat eenig tastbaar resul-
taat werd verkregen.

Het opstellen der conclusies nu was het werk
der commissies, die elk met de stof der bespre-
king huiswaarts keerden en het gesprokene in een
conclusie hadden om te zetten, terwijl dan in de

„de Gereformeerden” en hen, die zij „de ethischen”
noemden, was, volgens Gunning, ondempbaar ge-
worden.

In Bedoeld noch gezegd antwoordde Kuy-
per nu Gunning aldus:

Hooggeachte Broeder, wat Ge gewaand hebt dat
bestond, bestaat niet. U en de uwen als Anti-
christen te tekenen is niet in mij opgekomen.
Ik kon er niet aan denken, omdat er geen kien
zelfs voor zulk een gedachte in mijn hart schuilt;
en al wat in mijn opstel „Heelen en Halven”,
of in welk ander artikel ook, zulk een fatale strek-
king verraden mocht, daar had ik de eigen minnaar,
dat men het mij aanwijst, met dikke streep de pen
door, ja, dat herroep ik liever duizendmaal, dan
dat ik ook maar één oogenblik uw ziel of de mijne
ophoud bij zoo boosaardige gedachte. Ik zou mijn
eigen aangezicht niet meer in den spiegel durven
aanzien, indien ooit zoo iets uit mijn hart op het
papier ware gekomen. Liever zag ik mij voor altoos
de pen uit de hand vallen, dan dat ik mij ooit zulk
een zeggen aanmatigen, en tot zulk een oordeel
mij vermeten zou. En daar het U natuurlijk niet
te doen is om wat misschien uit een in haast
geschreven volzin ware af te leiden, maar Ge, als
goed exegeet, alleen rekent met hetgeen de schrij-
ver bedoeld heeft te zeggen, is door deze enkele
verklaring het zoo pas gerozen geschil eigenlijk
reeds tusschen ons uit den weg.

Uit het geïncrimineerde Standaard-artikel neemt
Dr. Kuyper echter terug de beelddrinking van het
„niet-bloeden op eenzelfde wortel”. Want dat beeld
past wel bij het persoonlijk leven, maar niet bij
een volksbeweging als waarom het hier ging.

De betiteling „Volk des Heeren” handhaaft hij
echter, niet in geestelijk-dogmatischen zin, maar als
een zichtbaar-historisch-calvinistisch verschijnsel.

Ook verwijst Dr. Kuyper nog naar zijn rede ter
Deputaten-vergadering op 2 Juli, waaruit evenzeer
blijkt, hoe de breuke door hem uitsluitend gecon-

volle vergadering deze conclusies konden worden
behandeld.

Er waren 10 commissies ter behandeling van
de volgende vragen: 1e. het bezetten der verschil-
lende gebieden en de toegankelijkheid der daarin
wonende volken; 2e. de beste weg, om den Mo-
hammedanen de Christelijke waarheid naderbij te
brengen; 3e. de wasdom en organisatie der Chr.
kerk op het zendingsveld; 4e. de zendingscholen,
of liever nog: het geheele schoolwezen; 5e. het ver-
krijgen en de opleiding van toekomstige Inlandsche
voorgangers; 6e. christelijke literatuur; 7e. de me-
dische dienst; 8e. het vrouwenvraagstuk; 9e. de
verzorging van het geestelijke leven; 10e. de kwestie
der samenwerking.

Het is niet noodig voor ons doel om op alle
bijzonderheden in te gaan; wij doen slechts hier
en daar een greep.

En dan trekt allereerst onze aandacht het pro-
bleem van de zending onder de vrouwen.

Gelijk bekend is, leefde de vrouw in de Moham-
medaansche landen afgezonderd van de wereld en
ontoegankelijk voor vreemde invloeden. Maar deze
tijd is veelszins voorbij; de vrouw beweegt zich
in het publieke leven, richt afzonderlijke clubs op,
en oefent h.v. in Anatolie het stemrecht uit. Vele
van de Mohammedaansche vrouwen worden zelfs
leeraren, journaliste enz., nog niet zoolang geleden
ongehoord en onmogelijk.

Zijn wij geneigd, om deze verandering toe te
juichen, dan mag niet de groote schaduwzijde wor-
den voorbijgezien. Immers, de vrouw is voor deze
groote omzetting heeltemaal niet rijp; zij is als
een kind, dat veel te vroeg tot groot mensch wordt
verklaard; moet dat geen ongelukken meebrengen?

Daarbij komt, dat, trots de voortdurende cultuur,
toch hoogstens 1 pct. der vrouwen lezen en schrij-
ven kan. Hier is alzoo een bijna onoverzienbaar
groot veld van arbeid voor de zending.

Trouwens, heel het vraagstuk van de literatuur
is buitengewoon moeilijk. Er heerscht toch op dit
gebied een schromelijk tekort.

In het Augustusnummer van het „Neue Allg.
Miss. Zeitschrift” betoogt zendeling Enderlin uit
Acco, dat er een groot gebrek is aan apologetische
lectuur in boek- en tractaatvorm, waarbij nadruk
gelegd wordt op den persoon, de leer en het leven
van Christus, en tevens het licht valt op de pro-
blemen, waarmee de Mohammedaan in zijn per-
soonlijk en maatschappelijk leven te worstelen
heeft; ook is er behoefte aan lichte lectuur voor
alle leeftijden. Een bijzondere moeilijkheid is het
aan den man brengen van boeken en tractaten;
want al liggen ze op de planken in de winkels,
daarmee is men niet gebaat. Ter behandeling van
dit vraagstuk werd dan ook een afzonderlijk co-
mité opgericht, onder den naam van Coördinated
Committee on Christian Literature for Moslems.

Ook aan den medischen dienst werd de aandacht
der vergaderden gewijd.

Wij denken hierbij dadelijk aan de zendingshospita-
len, maar op de Conferentie werd er veel meer
onder verstaan; zelfs werd de meeste aandacht
besteed aan kwesties als: studentenverblijven voor
mannelijke en vrouwelijke studenten, sportvereeni-
gingen, persoonlijke en maatschappelijke zorg voor
de gezondheid, matigheids- en zedelijkheidsbewe-
gingen, Christelijke verenigingen voor jonge man-
nen en vrouwen. Ook wilde men opkomen tegen
het ondoelmatig behandelen van zuigelingen, het

stateerd werd op een terrein, dat gansch en al
buiten het verborgen leven ligt.

Verder handelt Dr. Kuyper hier over de weigering
der Kloosterkerk, het recht van partijschappen, de
oorzaak der breuke, de tweërlei Staatsbeschou-
wing, de encyclopaedische quaestie, en de benaming
„ethisch”.

Om te resumeeren: het diepgaand verschil ligt
hierin, dat Gunning volgens Kuyper te kort doet
aan de Transcendentie Gods, terwijl Gunning
klaagt, dat Kuyper de Immanentie niet tot haar
recht laat komen.

Laat ons in dien strijd, juist door nobel pal te
staan voor ons beginsel, elkaar dan steunen, mijn
Broeder!

Als ik gevaar loop te juridisch, te dogmatisch,
te acout-handelend te worden, wees Gij mij dan
ten zege, en houd mij terug!

En waar Gij m.i. van uwe zijde U in gevaar be-
geeft van de Immanentie tot over de grens van het
Theïsme heen te schuiven, laat mijn woord daar
niet altoos een afstootende, maar ook een enkel
maal een zegenende werking mogen hebben op U.

Ten slotte onderteekent hij: Uw „oude vriend”
Kuyper.

Dan volgt nog dit Postscriptum:

Met opzet zweeg ik over uw zeggen, dat Gij in
eeuwigheid geen gemeenschap zoudt hebben met
mijn politiek en kerkelijk streven. De heilige apostel
Paulus zei: ik zal in eeuwigheid geen vleesch meer
eten, als ik mijn broeder daardoor erger. Is het
goed, zulke nobele uitdagingen op zoo heel ander
terrein over te brengen? — Maar bovendien, ik
ben niet origineel, ik doe niets dan copieeren. Wat
ik op theologisch, kerkrechtelijk en staatkundig ge-
bied beoog is niets dan zuivere copie te leveren
van wat Calvin en zijn school beoogde. Wie nu,
op de manier als Gij deedt, den copist verwerpt,
verwerpt die ook niet het origineel?

aangaan van kinderhuwelijken, het arbeiden van
kinderen in de fabrieken, den handel in meisjes,
enz. Onwillekeurig vraagt men zich hierbij af, of
de Conferentie zoo haar karakter van zendings-
conferentie niet verloochende; maar men speurt
hier duidelijk den Angelsaksischen geest.

Buitengewone sterke nadruk werd gelegd op de
opleiding voor zendingelingen.

Trouwens, over heel de linie gaat men inzien,
dat er verandering komen moet. Dr. Fokkema, de
zendingsdirecteur te Oegstgeest, schreef zelfs: „de
nieuwe tijden vragen een nieuwe type van zende-
ling”; dat is niet alleen voor de zending onder
de Mohammedanen waar.

Bijzondere indruk moet op de conferentiegangers
gemaakt hebben de tocht van Jerusalem naar den
Olijfberg, langs denzelfden weg, dien Jezus met
zijn discipelen gegaan was op den dag van Zijn
hemelvaart. Alle kerkelijke hoogwaardigheidsbeklee-
ders, uit de Grieksch-Katholieke kerk met name,
waren tegenwoordig. Bij de historische plaatsen,
waarvan de Evangelisten spraken, werd het be-
treffende gedeelte uit de Schrift voorgelezen. En
als men eindelijk op den Olijfberg is aangekomen
werd gezamenlijk het Heilig Avondmaal gevierd.

Vraagt men ten slotte naar de vruchten dezer
Conferentie, dan behoeven wij niet alleen naar de
toekomst te verwijzen, met de opmerking, dat deze
het ons pas toonen zal.

Allereerst is de dadelijke vrucht, dat de Oos-
tersche kerken, welke tot dusver zich niet om
het zendingswerk der Europeesche en Amerikaan-
sche corporaties bekommerden, nu zich met de
Westersche kerken hebben leeren verstaan. De
scheidsmuur is weggevalen, en in plaats van vij-
andschap is samenwerking gekomen. Bovendien
zien deze Oostersche kerken nu in, dat ook zij
een roeping hebben ten opzichte van de Mohamme-
danen, ja zelfs een eerste roeping; lieten zij tot
dusver allen zendingsarbeid aan de vreemdelin-
gen over, nu is het voornemen, om zelf mede
de hand aan den ploeg te slaan. Dat dit niet anders
dan bevorderlijk voor het werk kan zijn, springt
in het oog; zij weten het beter dan Europeanen
en Amerikanen, hoe zij tegenover hun volksgenooten
moeten optreden.

Op nog een ander resultaat wijst zendeling En-
derlin in het „Neue Allg. M. Z.”, als hij schrijft:
„Er is een sterke opwekking van de Generale Con-
ferentie uitgegaan. Niet zoozeer, dat men geheel
nieuwe gedachten, nieuwe methoden, nieuwe
wegen voor den zendingsarbeid onder de Mohamme-
danen gewonnen heeft, maar men werd er van
overtuigd, hoe dringend noodzakelijk het aaneen-
sluiten is van alle in de Mohammedaansche wereld
arbeidende, tot dusver versplinterde zendingskrach-
ten en corporaties. En men kreeg een diepen
indruk daarvan, dat juist deze moeilijkste van alle
zendingsstakken slechts door een bijzondere mate
van de kracht des Heiligen Geestes en door broe-
derlijke aaneenschuiting kan opgelost worden”.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

België. In mijn woord, gesproken tot de Sy-
node van de Belgische Zendingkerk, gaf ik mijne
bevreemding te kennen, dat men ons blijkbaar was
gepasseerd door ons niet uit te noodigen om deel

Niet origineel was inderdaad ook Dr. Kuyper's
onderscheiding in Heelen en Halven. Reeds in 1865
schreef Strauss tegen Hengstenberg: Die Halben
und die Ganzen. En in 1874 had de ethische
Dr. J. Cramer in de Stemmen voor Waarheid
en Vrede het verschil tusschen de gereformeer-
den en ethischen al gekenschetst door de tegenstel-
ling: Heelen en Halven, en daarbij verklaard,
dat de ethischen liever voor halven wilden door-
gaan, dan den naam van heelen te verdienen met
afwijking van den rechten weg der waarheid. „Wij
stellen er een eer in halverwege te blijven staan,
als wij zien, dat het voortgaan ons verderfelijk
zou wezen”.

In zijn brochure: De „Vrije Universiteit”
en de Nederlandsche Hervormde Kerk
gaf Dr. Gunning nog een Naschrift over Kuyper's
Bedoeld noch Gezegd, en in de Protestant-
sche Noordbrabander van 15 Augustus 1885
polemiseerde hij over dezelfde zaak nog met Jhr
Mr. A. F. De Savornin Lohman.

In De Heraut van 6 September 1885 beant-
woordt Kuyper Gunning's Naschrift, alsook de bro-
chure: Dr. A. Kuyper's Laatste Vlugs-
chrift, beoordeeld door Dr. M. A. G.
Vorstman, rustend predikant te Gouda.
In datzelfde Herautnummer wordt ook de uitdruk-
king „Volk des Heeren” nog nader toegelicht.

Zie voorts: Gunning, Medegetuigenis, blz.
10 en: Prof. Dr. J. H. Gunning Leven en Wer-
ken, 3e deel, blz. 69—91.

Een blik in het zielsleven van Dr. Kuyper bij
de overprikkelde toestanden van die gespannen
dagen geeft ons zijn meditatie in De Heraut van
10 Mei 1885, waarin hij aanwijst, hoe men, zelfs
bij den felsten strijd over de zake Gods, altoos
zijn broeders zal verdragen in liefde.

te nemen aan de herdenking op 1 Juli 1923 van de martelaren Hendrik Voës en Jan van Eschen, te Brussel verbrand.

Van de zijde der Synode is daarop niet gerefleeteerd.

In een van mijn artikelen naar aanleiding van onze afvaardiging ter Synode te Jumet, heb ik melding gemaakt van wat ik had gelezen op bladz. 9 in de brochure, uitgegeven ter herinnering aan bovengenoemde herdenking. Daarin werd het feit, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel geen deel had genomen aan die herdenking, betreurd en de veronderstelling gedaan, dat van de zijde der Kerk de door mij toen medegedeelde „note dans la presse hollandaise” was gezonden.

Daarop ontving ik uit den kring der Kerk onder meer ook de mededeeling, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel geen uitnodiging had ontvangen ter deelneming. Letterlijk luidt het in een brief van 17 Augustus 1924: „De regeling van de herdenking onzer eerste martelaren ging uit van de „Société du Protestantisme Belge”. Noch deze vereniging, noch de Belgische Zendingkerk hebben onze Kerk bij die herdenking uitgenodigd. Onze Kerk heeft dus geen weigerend antwoord kunnen zenden”.

Ik heb mij daarom gewend tot den Secrétaire général, Aloys Gautier, pasteur de l'Eglise Chrétienne Missionnaire Belge, te meer daar er verleden jaar een bericht in De Standaard luidt gestaan, dat de Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk was uitgenodigd ter deelneming en ik in genoemd boekje las, dat in het cortège, gevormd door zoovele mannen, uit ons land waren opgemerkt:

P. Clerc, uit de Waalse Kerk, bibliothecaris van de Waalse Bibliotheek te Leiden; Ds Stegenga, van de Luthersche Kerk te Amsterdam; Ds C. J. van Paassen, van de Hervormde Kerk te Haarlem; Ds De Zwart, van de Hervormde Kerk te Scheveningen.

Met groote bereidwilligheid heeft Ds Aloys Gautier mij daarop zeer uitvoerig en geheel tot mijn voldoening ingelicht. Nu begrijp ik ook, dat de Synode van Jumet niet op mijn opmerking inging. Zij behoeft dat niet te doen, zij stond daar als zoodanig buiten en hadden wij deel kunnen nemen aan den afscheidsmaaltijd, wellicht dat men mij dan reeds te Jumet de noodige inlichtingen had verstrekt.

Het zal dan wel goed zijn, dat ik hier mededeel wat mij dienzeggende is bericht.

Ds Jean Meyhofer, een man, die in de Zendingkerk naast Ds Kennedy Anet ten zeerste gewaardeerd wordt, is penningmeester van de „Société d'Histoire du protestantisme belge”, hij was de organisator van de herdenking der beide martelaren. Het genoemd historisch genootschap is een uitloei van de Union des Eglises protestantes de Belgique en van de Eglise Chrétienne missionnaire belge. In naam nu van beide kerkelijke groepen heeft genoemd historisch genootschap den dag van 1 Juli 1923 georganiseerd en daartoe uitgenodigd al haar leden. Aan geen enkele andere kerkgemeenschap is eene uitnodiging gezonden om zich te doen vertegenwoordigen bij genoemde herdenking.

De leden van het genootschap zijn persoonlijk uitgenodigd. Onder die leden werden onderscheiden predikanten uit België en uit den vreemde geteld, velen hunner woonden als zoodanig de plechtigheid bij. Aldus werden daaronder vertegenwoordigers geteld van het Protestantisme, o.a. uit Engeland, Denemarken, Spanje en Nederland.

Door de pers was groote ruchtbaarheid aan deze herdenking gegeven; ieder wist dat zij plaats zou hebben; vele Kerken en eveneens godsdienstige groepen hebben eigener beweging zich aangesloten bij deze plechtige herdenking, zoo de Adventisten, het Leger des Heils en de methodistische evangelisatie in België.

Zoo is het dan geschied, dat noch de Gereformeerde Kerk van Brussel noch onze Gereformeerde Kerken speciaal zijn uitgenodigd tot deelneming. Van exclusivisme is derhalve geen sprake. Integendeel heeft het allen gespeten, dat de Gereformeerde Kerk van Brussel „pour des raisons dogmatiques” zich heeft meenen te moeten onthouden.

De zaak kan ons dus nu klaar zijn, en met voldoening kunnen wij constateeren, dat van eenigen voorbijgang aan ons geen sprake is; zoo min als er van een officiële uitnodiging gewag kan worden gemaakt van eenige kerkgemeenschap uit ons land. Wij zijn den zeer vriendelijken heer Aloys Gautier dankbaar, door zijn bemiddeling goed op de hoogte te zijn gebracht.

Reeds in een vroeger artikel deelde ik mede, dat de Acta der Synodes van de Zendingkerk niet in extenso worden gedrukt, alleen de conclusies verschijnen in druk, wat ook nu weer het geval is in No. 15, Zaterdag 2 Aug. 1924, 70sten Jaargang van „Le Chrétien Belge”. Waarin ook een „message” staat van Ds Kennedy Anet, die op de Synode van Jumet zijn vijftigjarig jubileum vierde. Hij is met den zoeven genoemden Jean Meyhofer nu emeritus. De familie Anet heeft een zeer groote plaats in de Zendingkerk. De grootvader was een van haar stichters.

In de nummers van Juli en Augustus komen voor twee klassieke verslagen, zoo zouden wij de vergaderingen kunnen noemen, die in de Zendingkerk heeten Conseil régional.

De toon is over het geheel niet opgewekt gestemd. Jumet klaagt, dat ze geen jongelui kan vinden, die Zondags er een uurtje voor over hebben om Zondagsschool te houden. Een andere gemeente klaagt over zeer slechte opkomst des Zondagsmiddags. Weer een derde gemeente zegt, dat naar de mate der lieden in welstand toenemen, het geestelijk leven afneemt.

De Zendingkerk schijnt evenzeer als de Franse Kerk zeer noodig te hebben: ontwakning der Kerken; een zaak, die Ds Bianquis, eere-directeur van de Zendingsvereniging van Parijs, als de eenige noemde in zijn rede op de Synode van Jumet, waardoor men het hoofd zou kunnen bieden aan een steeds groeiend te kort in de zendingskas van het Parijsche Genootschap.

PERS-SCHOUW.

Gehedsdag.

Al is het niet mijn gewoonte, in deze rubriek in vreemde talen te spreken, toch waag ik het er dezen keer op. Een oproep kwam ook tot ons om op Zondag 15 Nov. e.k. te gedenken den „Universal Day of Prayer for Students”, en dus ook onze stem te mengen in het gezamenlijk gebed, dat dien dag oprijst voor de zaak van de Wereldfederatie van Christen-studenten. Het kost ons, in Nederland, wel eens wat moeite, ons een zeifs zwakke voorstelling te vormen van het werk dat door deze Wereldfederatie verricht of bedoeld wordt. Daarom neem ik uit den Oproep hier een gedeelte over:

The need of the missionary work of the Church is to-day tremendously insistent. Mass movements in India, education in Africa, present-day conditions in the Moslem world—to meet all these, the Church demands the best of our Universities and our movements can give. European Student Relief, having met primary emergencies, comes back to us with an urgent plea for fresh effort in new regions of life and thought. The Federation is no longer the only international student organization in the field; moreover, in addition to student organizations, Churches, Youth Movements and other various movements command a share of the attention of the student world; hence puzzling problems of relationship and co-operation.

Let us give humble and hearty thanks:—

For the Meeting of the General Committee at High Leigh; for the longing there revealed for unity and fellowship; above all, for the Presence and Guidance of Almighty God.

For the good work accomplished everywhere by our secretaries, and especially for the drawing closer into our fellowship of isolated Movements through the visits of Dr Mott, Mr Hurrey, and Monsieur Henriot to the Near East, Australasia, and South Africa.

For the new Student Christian Movements in Greece, Jamaica, and amongst the women students in Korea.

For all Movements and members who are standing fast in tribulation, anguish, peril, famine, imprisonment, and in the face of death.

For the abundant answer of God to the faith in which the European Student Relief was undertaken; for the love and fellowship generated through it, and especially for the E.S.R. Conference at Schloss Elman.

For the awakening of missionary zeal and love in many Movements; and especially for the results of the Student Volunteer Convention, Indianapolis, U.S.A.

For the blessing of God on all this year's efforts for student evangelism, particularly on the work for Russian student refugees; for the increasing recognition of the claims of the Christian Gospel by students in India.

For many victories over national and racial prejudice and distrust; and for courage and perseverance manifested by our Movements in facing the social, national, or racial problems of their own land.

Let us join in Intercession:—

For the Movements newly admitted into affiliated or corresponding membership, in Hungary, the Philippines, Bulgaria, and Roumania; that they may be strengthened to do their special share in the task of the Federation.

For a Baptism of wisdom, power and love for all our secretaries and for the members of the Executive and General Committees; for the work of our Oriental secretary in Europe, America and Asia, that the fullest contribution may thereby be given by East to West and West to East.

For Student Christian Movements amongst African students in Africa and elsewhere.

For all Student Christian Movement work carried on amongst students in Moslem lands.

For an increased offering of life to meet urgent missionary calls, and for the special blessing of God on the International Missionary Conference, Manchester, England, January 1925.

That God will call and prepare for their work, the leaders we so sorely need.

That the serious financial position of many Movements may be relieved, and that no call of God to the Federation may go unanswered through lack of courage, resource, and sacrifice in financial work.

For light on the methods of Bible study which can meet the spiritual needs of the present student generation in different lands.

For the literature of the Federation and of all the National Movements; and for all editors and publication secretaries.

That the many students who recognize the beauty of the Gospel message may be led on to realize in Jesus the fulness of a Saviour's power.

Men vergeve voor dezen keer het Engelsch. Als de voorgangers, uit eerbied voor de breedte van dit werk en de diepte van de hier geopende perspectieven, besluiten aan den oproep tot gebed gehoor te geven, zullen de niet-Engelsch-verstaande lezers vanzelf wel a.s. Zondag in hoofdzaak begrijpen, wat hier staat. En zoo niet, er is Maandag wel altijd iemand in de buurt, die vertalen kan voor de ooren van allen, die weten willen, of de zaak van de christen-studenten over de heele wereld een Nederlandsch gebed waard is, ja, dan neem, een gebed in elk geval krachtens „het ambt aller geloovigen”.

Ploegen op rotsen?

De Geref. Kerkb. v. Hillegom beschikt over, als ik 't wel heb, een medewerkerskrans voor de Zending, die alle kranten jaloersch kan maken. Herhaaldelijk gaf ze frische stukken. Hier volgt een artikel, dat haar schrijftant goed typeert:

Hij is een echte Mohammedaan, die Haroen al Raschid. Zijn heele voorkomen heeft iets scherp en fanatieks, niets is soepel of buigzaam. Het bruine gezicht met de glinsterende kraalogen en de vooruitstekende jukbeenderen; de vastberaden mond met de smalle lippen en de minachtende trek, die er drie kwart van den tijd omheen speelt, het glanzend witte „toeloch pak” stijf gesteven en gestreken — 't is alles even onbuigzaam en strijd-lustig. Daarbij is hij lenig als een kat en sluw als een vos.

Zijn vader en moeder zijn beiden in Mekka geweest — daarom behandelen zijn klasgenooten hem met een weinig onderscheiding. Vol trots schreef hij onlangs op zijn schrift:

Haroen al Raschid.
Zoon van H. Maisaro.
Taal.

En toen ik hem vroeg, wat die H. beteekende (je denkt onwillekeurig aan een Hollandschen voor-naam: Hendrik of Hannes!) toen kwam het er vol trots uit: „Mijn vader en moeder zijn beiden Hadji, omdat ze in Mekka geweest zijn. Dat mogen ze nu voor hun naam schrijven”.

Maar toen ik vol belangstelling naar den tocht informeerde, bleef hij zoo gesloten als een bus. Hij was niet van plan, om zijn kostelijke parelen voor de zwijnen te werpen! Het eenige wat ik hoorde was, dat ze een mooi huis in de kampong bewoonden, beter dan al hun kennissen en familieleden. En Hadji Maisaro behoeft niet meer te werken, de geloofgenooten zorgden voor zijn onderhoud.

Onlangs bleef Haroen een week thuis. Ik moet eerlijk bekennen, dat het me niet speet, dat critische, fanatieke gezicht te moeten missen. Na acht dagen verscheen hij weer.

„Waar ben je geweest?”

„Ziek geweest.”

„Wat scheelde er aan?”

„Besneden”. — (Meneer gebruikt niet meer woorden, dan hoog nodig is.)

Nu staat in hun adat, dat een jongen, die besneden is, zijn speeksel niet mag doorslikken. Evenmin als dat in de Poeassa (Vastenmaand) mag gebeuren. Dan zit zoo'n heele maand (ik heb het gelukkig nog niet meegemaakt!) de helft van de jongens met een cupidoor in hun kastje. En heurt om heurt duikt er één onder de bank, en hoor je een onsmakelijk gerocel. Dat komt nu weer alleen voor op een Holl. Inlandsche School!

Maar van dat alles wist ik niets af — 't was zelfs nog nieuw voor me, dat zoo'n jongen besneden moest worden....

't Was rekenles. Ik was druk aan het bespreken en verklaren, hoe men den G.G.D. van twee getallen kon vinden, toen Haroen ineens uit zijn bank vloog, en buiten iets uitspuwde. Vijf minuten later gebeurde het weer, na tien minuten weer. Nu ben ik niet gewend, om bij die groote jongens op alle slakken zout te leggen. Als ze maar stipt gehoorzamen, behoeven ze niet voor elke onnozele hoedschap hun vinger op te steken.

Ik ging bij het Hoofd om inlichtingen vragen, en die vertelde me, wat in de „adat” geschreven stond.

Maar wat ik ook door de vingers zie, ik ben niet van plan, om op een Christelijke School Mohammedaansche gebruiken toe te laten. En ik verhoed kort en goed dat gevlug naar buiten om de vijf of tien minuten. Een volgenden keer konden wel tien jongens tegelijk besneden zijn, en dan zou je de klas wel in een duiventil kunnen herscheppen.

Haroen dacht er echter niet over, om Mohammed's bevelen ook maar één keer te overtreden. In de Pauze zat hij ijverig scheepjes van papier te maken, die als „cupidoor” moesten dienen. En na de Pauze dook de jongen telkens onder de bank, en verwijderde daar het overvloedige speeksel.

Ik heb hem ook dāt verboden. Misschien heb ik er verkeerd aan gedaan — 't kan zijn. Maar laat zulke hadji's hun kinderen dan op een Mohammedaansche school sturen — daar kunnen zulke gebruiken geëerbiedigd worden. Alleen omdat onze school zoo goed staat aangeschreven, en de jongens na zes jaar met een verklaring van het Hoofd der School overal toegang verkrijgen, ja zelfs van toelatings-examens vrijgesteld worden — alleen daarom komen zulke jongens bij ons op school.

De uitwerking van mijn verbot verraste mij. Het kleine, fanatieke Mohammedantje pakte zijn boeken bij elkaar, nam zijn tasch onder zijn arm

en —
om —
Ik
zien
na —
En
in Ba
meer
over
sche
als z
der —
Ik
klas
Amb
en
elke
En
De
vrouw
oeder
weer
Al
zijn l
de gr
vrouw
schoo
neven
niet
dan —
De
antij
kamer
herbe
Ik
naar
doen
Dan
lieft
muity
kanter
(met
een —
twee
Een
want
Ze
leeren
de les
„Wi
Ik
En
betail
En al
en een
had r
tien g
eigen
Ik
zoiet
versta
was.
Tele
Zij v
en za
Schriftb
Een frise
(onrechtma
tallen zijn
makkelijk
staan vier
en op de r
beeld gebra
wijs ligt m
van R. Do
teekening;
enkele goet
„goede wo
sluiten het
met den in
waardige, J
In 25 pe
van de Ke
hoofdzaken
druk in gr
Als korte
eens door
een geschil
de bedoelin
als leerboek
Naast me
beschouwin
mag deze „
den genoem
Van deze
Groningen;
verteenwoe
tijden. Het
versjes voo
geïllustreerd
10e zou een